

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 314/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Mária Badová, s. r. o., Vajanského 1/2765, Žilina, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Márie Badovej, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 2206/04 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 D 2206/04 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa podľa jeho tvrdenia až po niekoľkých rokoch dozvedel o existencii osvedčenia o dedičstve sp. zn. 31 D 2206/04, Dnot 215/04 z 15. decembra 2005 (ďalej aj „osvedčenie o dedičstve“), ktoré bolo vydané v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom, ktorého bol účastníkom. Sťažovateľ uviedol, že osvedčenie o dedičstve mu nebolo riadne doručené, a preto nemohlo nadobudnúť právoplatnosť 15. decembra 2005, ktorá bola na ňom podľa neho vyznačená predčasne.

2.1 Sťažovateľ podal 3. mája 2018, t. j. bez zbytočného odkladu po tom, ako sa dozvedel o existencii osvedčenia o dedičstve, žiadosť o pokračovanie v konaní (ďalej len „žiadosť z 3. mája 2018“). V argumentácii uviedol, že v napadnutom konaní síce udelil splnomocnenie na svoje zastupovanie bratovi [REDAKOVANÉ], ten ho však podľa neho z dôvodu kolízie ich vzájomných záujmov nemohol v konaní zastupovať. Sťažovateľom udelené splnomocnenie navyše podľa neho nespĺňalo všetky náležitosti požadované právnymi predpismi, a preto ani v napadnutom konaní vydané osvedčenie o dedičstve nemohlo nadobudnúť právoplatnosť.

2.2 Okresný súd zostal po podaní žiadosti sťažovateľa z 3. mája 2018 nečinný. Sťažovateľ preto podal 28. septembra 2018 ďalšiu žiadosť nazvanú žiadosť o zaslanie spisu súdnemu komisárovi (ďalej aj „druhá žiadosť“). Okresný súd mu vo svojej odpovedi na jeho druhú žiadosť oznámil, že napadnuté konanie považuje za právoplatne skončené, preto neexistuje dôvod na predloženie tejto veci súdnemu komisárovi. Sťažovateľ následne zaslal okresnému súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu. Okresný súd mu na ňu odpovedal listom z 30. augusta 2019, v ktorom mu oznámil, že zo súdneho registra zistil, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené, preto nie je možné predložiť vec súdnemu komisárovi. Okresný súd dospel k tomuto záveru bez toho, aby sa oboznámil s obsahom dedičského spisu sp. zn. 31 D 2206/04 a takýto postup súdu považuje sťažovateľ za porušenie ním označených práv aj procesných predpisov.

2.3 Podaním zo 4. októbra 2019 sa sťažovateľ ďalej domáhal, aby Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) okresnému súdu nariadil v napadnutom konaní ďalej konať. Krajský súd sťažovateľa vyzval na uhradenie súdneho poplatku, po zaplatení ktorého bolo sťažovateľovi doručené podanie sp. zn. 1 Spr 212/2019 z 11. novembra 2019, z obsahu ktorého vyplýva, že ani tento súd sa neoboznámil s obsahom spisu okresného súdu sp. zn. 31 D 2006/04, ale nahliadol iba do sťažnostného spisu okresného súdu sp. zn. Spr. 356/2019. Krajský súd dospel k záveru, že vyznačenie právoplatnosti na osvedčení o dedičstve je zákonné, pretože splnomocnení zástupcovia sa vzdali práva podať žiadosť na pokračovanie v konaní. Námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa kolízie záujmov medzi ním a splnomocneným zástupcom, a taktiež absolútnej neplatnosti splnomocnenia pre absenciu vyhlásenia o prijatí splnomocnenia, sa krajský súd absolútne nezaoberal.

2.4 Podľa sťažovateľa okresný súd nedoručením spisu v predmetnej veci súdnemu komisárovi spôsobil prierahy, pretože zostal nečinný neprimerane dlhú dobu, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ním v ústavnej sťažnosti označených práv.

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby v predmetnej veci svojím nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať a spis predložiť súdnemu komisárovi – notárovi a zaviazal okresný súd priznať mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 5000 € a náhradu trov jeho právneho zastúpenia.

II.

Relevantná právna úprava

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

10. Ústavný súd za podstatu tejto sťažnosti považoval sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že okresný súd nevyhovel jeho žiadosti z 3. mája 2018, ktorou sa domáhal pokračovania v napadnutom konaní, ktoré podľa neho nebolo právoplatne skončené. K právoplatnému skončeniu napadnutého konania podľa sťažovateľa nedošlo, pretože v ňom vydané osvedčenie o dedičstve mu nebolo riadne doručené. Doručenie osvedčenia o dedičstve ním splnomocnenému zástupcovi považuje sťažovateľ za právne irelevantné, pretože splnomocnenie, na základe ktorého tento zástupca konal, bolo nezákonné z dôvodu kolízie ich vzájomných záujmov a z dôvodu absencie vyhlásenia o prijatí splnomocnenia na ňom.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie namietaného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu namietaného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ nepopiera, že splnomocnil na svoje zastupovanie v napadnutom konaní splnomocneného zástupcu (svojho brata). Z tejto skutočnosti následne možno vyvodit' logický záver, podľa ktorého sťažovateľ zjavne mal vedomosť minimálne o tom, že pred okresným súdom začalo a prebieha napadnuté konanie, ktorého bol sám účastníkom. Svoje tvrdenia o nečinnosti okresného súdu založil len na spochybňovaní zákonnosti ním udeleného splnomocnenia na jeho zastupovanie v napadnutom konaní, pričom z ním tvrdenej nezákonnosti uvedeného splnomocnenia vyvodil, že napadnuté konanie nemohlo právoplatne skončiť vydaním osvedčenia o dedičstve, a preto podľa neho napadnuté konanie naďalej prebieha.

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti je podľa ústavného súdu zrejmé, že k právoplatnému skončeniu napadnutého konania vydaním osvedčenia o dedičstve došlo v tomto prípade

v dôsledku pasívneho prístupu sťažovateľa k ochrane jeho práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ sa v minulosti argumentmi, ktoré predložil vo svojej ústavnej sťažnosti, mohol domôcť ochrany svojich práv v napadnutom konaní pred okresným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom (účinným do 30. júna 2016, pozn.) ustanovenými procesnými úkonmi, najmä využitím riadnych, ale i mimoriadnych opravných prostriedkov, avšak bez vážnych dôvodov tak v rozpore so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“) tieto prostriedky nevyužil. V súlade so svojou ustálenou judikatúrou preto takéto námietky sťažovateľa, týkajúce sa nezákonnosti v napadnutom konaní predloženého splnomocnenia, ústavný súd z už uvedených dôvodov nie je oprávnený preskúmať.

14. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ sa na neho obrátil so svojou ústavnou sťažnosťou až 17. decembra 2019, t. j. v čase, keď porušenie ním označených práv v napadnutom konaní (15. decembra 2005 právoplatne skončenom) už netrvalo a keď konanie o jeho ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj vo vzťahu k právu na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené dôvody ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu